

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านเกาะ
๓. โต๊ะแกบ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2545

บทคัดย่อ

ชาดววิทย์ ไครงพิมาย : การประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง: กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านเกาะ

อาจารย์ปรึกษา: อาจารย์รณภักดิ์ ชินกุลกิจนิวัฒน์, 147 หน้า

ผลการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านเกาะ โดยใช้รูปแบบตามกรอบแนวความคิดแบบชีพท์โมเดล(CIPP Modle) ซึ่งแยกการประเมินออกเป็น 4 ด้าน คือ บริบทปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต สำหรับกองทุนหมู่บ้านเกาะ ได้ทำการประเมิน 2 ระบบ คือ ระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ และระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย ซึ่งผลของการประเมิน คือมีบริบทที่ดี คือ การมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมทั้งด้านภูมิศาสตร์, เศรษฐกิจ และประชากร มีปัจจัยนำเข้าที่ดี คือ มีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถ 10 คน การได้รับเงินทุน 1 ล้านบาท จากรัฐบาล ผู้ขอกู้เงิน 30 ราย มีกระบวนการที่ดี คือ การคัดเลือกผู้กู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้กู้การมีประสบการณ์ในการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละรายและมีผลผลิตที่ดี คือ สามารถให้สมาชิกกู้เป็นจำนวนเงิน 693,000 บาท ผู้ได้กู้ 30 ราย ซึ่งดำเนินงานต่าง ๆ คือ ทำนา ทำไร่ เลี้ยง ไก่ และค้าขาย และทำให้เกิดกิจการใหม่คือ ร้านอาหาร นอกจากจุดเด่นดังกล่าวแล้วยังมีจุดด้อยคือ การนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของผู้กู้ การไม่มีกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน การไม่มีเงินทุนสะสมของกองทุน และการยังไม่มีการชำระเงินกู้ของสมาชิกเนื่องจากยังไม่ครบกำหนดเวลา

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วย ความกรุณาของ อาจารย์พัฒนา กิติอาษา อาจารย์รัชฎกิตต์ จินฤต
กิจนิวัฒน์ ที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบสารนิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและชาวบ้านเกาะทุกคนที่ให้การ
ต้อนรับและเสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ความร่วมมือและให้ข้อมูล

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ชีวิตและ โอกาสจนถึงวันนี้

ขอขอบคุณ ที่ น้อง และเพื่อน ที่คอยเป็นกำลังใจให้การทำสารนิพนธ์สำเร็จดูล่วงหน้าไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์นี้ ผู้วิจัยของอุทิศให้แก่ผู้ที่เสียสละแก่ส่วนรวมเพื่อให้เกิด
สันติสุขของประเทศ

ชาญวิทย์ ไกรงพิมาย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการ
ของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์รัชกิตต์ ชินกุลกิจนิวัฒน์)

กรรมการสอบ

(อาจารย์เรืออากาศเอกประ โยชน์ คำสวัสดิ์)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการ
ประเมินโครงการ

(รองศาสตราจารย์ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณะบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
หน้าอำนวยการ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญแผนภาพ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ภูมิหลังหรือหลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	1
3. กรอบความคิดทฤษฎี.....	2
4. วิธีดำเนินการ.....	4
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ.....	4
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	5
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	5
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544.....	6
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	9
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	10
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	10
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	12

7. หลักการประเมิน โครงการแบบชีพชีโมเดล.....	13
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพของทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	14
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการการประเมินโครงการ.....	16
1. วิธีประเมินโครงการ.....	16
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	17
3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน โครงการ.....	17
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	26
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ.....	29
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	29
2. ผลการประเมินโครงการชุมชนโดยภาพรวม.....	34
3. ผลการประเมินเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้.....	39
4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	40
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	43
1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	43
2. วิธีดำเนินการ.....	43
3. ผลการดำเนินการ.....	43
4. อภิปรายผล.....	44
5. ข้อเสนอแนะ.....	45
บรรณานุกรม	47
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	49

ภาคผนวก ข 105

ภาคผนวก ค 145

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

1. ระบบการทำงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ดุลการค้าของไทย ปี 2545 (เดือนมกราคม-พฤษภาคม)	30
2. ประเภทสินค้าและมูลค่าการนำเข้าในเดือนพฤษภาคม	31
3. จำนวนและข้อมูลของประชากรจำแนกตามลักษณะประชากร	32
4. จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ	33
5. รายได้ต่อเดือนของครอบครัวชาวบ้านเกาะ	34
6. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกาะ	35
7. ผู้ขอกู้วัตถุประสงค์การขอกู้และวงเงิน ระยะการชำระคืน	36

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

หลังจากที่ประเทศไทยประสบกับปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ.2540 ทำให้เกิดปัญหาความยากจนขึ้นกับประชาชน เนื่องจากขาดเงินทุนและขาดโอกาสที่จะเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน ดังนั้นรัฐบาล ซึ่งมี พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี จึงได้แถลงนโยบาย เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวต่อรัฐสภา โดยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพให้ท้องถิ่นในการจัดระบบและการบริหารกองทุนของตนเองให้มีความเข้มแข็ง ทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนและของประเทศในอนาคต

การประเมินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยนักศึกษาลำดับสูงตระหนักถึงบทบาทของการจัดการและการประเมินโครงการ ที่เข้าไปประจำอยู่ในหมู่บ้านนั้น ๆ เป็นการประเมินเพื่อจะทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของแต่ละแห่งนั้น บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลของการประเมินจะออกมาในรูปของ “สารนิพนธ์” (Substantive Report) เพื่อแสดงให้เห็นความสำเร็จและจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงของแต่ละท้องถิ่นตลอดจนการบริหารจัดการกองทุนของแต่ละท้องถิ่นด้วย อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถของนักศึกษาในด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอีกทางหนึ่งด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

2.1 เพื่อทราบว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

2.1.1 หมู่บ้านและชุมชนเมืองมีกองทุนหมุนเวียน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือสวัสดิการของสมาชิก

2.1.2 หมู่บ้านและชุมชนเมืองมีความสามารถในการบริหารกองทุน

2.1.3 หมู่บ้านและชุมชนเมืองมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่ม เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการเสริมสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2.1.4 เศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกัน กับทั้ง
สังคมก็มีภูมิคุ้มกัน

2.1.5 ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ
และสังคม

2.2 เพื่อทราบว่ามีปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้า
หมายดังกล่าวมีอะไรบ้าง

2.3 เพื่อให้กระบวนการทำสารนิพนธ์เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กร เพื่อการเรียนรู้
ซึ่งมีความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ

2.4 เพื่อให้ได้ตัวชี้วัด ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

3. กรอบความคิดทฤษฎี

กรอบความคิดทฤษฎีที่ผู้เขียนสารนิพนธ์ ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน
เมืองครั้งนี้ได้แก่ ต้นแบบความคิดเชิงระบบที่เรียกว่า “ซิมป์โมเดล” ของ Stufflebeam เพื่อประเมิน
ผลซึ่งได้กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรการจัดการและการประเมินโครงการ โดยที่อักษรมี
ความหมายดังนี้

C ย่อมาจาก Context คือ บริบทของหน่วยระบบ

I ย่อมาจาก Input คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ

P ย่อมาจาก Process คือ กระบวนการของหน่วยระบบ

P ย่อมาจาก Product คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ

แผนภาพที่ 1 แสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของ “ซิมป์โมเดล”

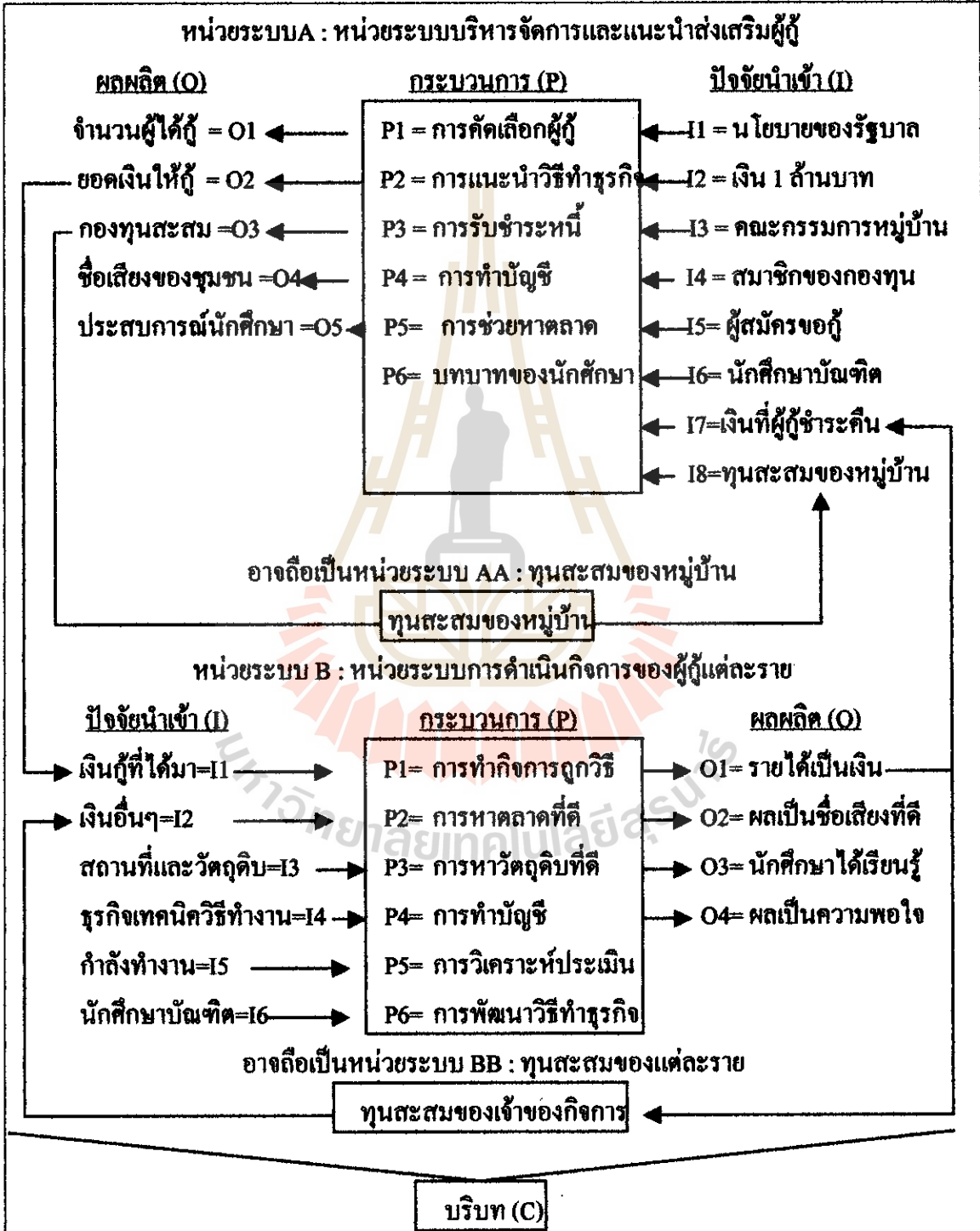
แสดงภาพโดยการรวมของการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและผู้ดูแล ประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้ดูแล โดยมี
หน่วยระบบทุนสะสมเป็นระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B ได้แก่ระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลแต่ละราย โดยมีหน่วยระบบ
ทุนสะสมเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ BB

ทั้งหน่วยระบบ A และ B ต่างก็มี ปัจจัยนำเข้า(I), กระบวนการทำงาน (P) และผลผลิต (O) ตาม
รายการที่แสดงไว้ในแผนภาพที่ 1 และยังมีความเชื่อมโยงที่สำคัญ คือ หน่วยระบบ A จะเป็นผู้ให้เงินกู้
ช่วยหาลาดค่าจำหน่ายสินค้า และแนะนำวิธีดำเนินการให้ได้ผลดี แก่หน่วยระบบ B ซึ่งหน่วยระบบ
B ก็ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยคืนให้กับระบบ A

บริษัท(C) คือ บริษัทของทั้งหน่วยระบบ A และ B เช่น สภาทวิภาค สภาภูมิภาคและ ประชากรของชุมชนตลอดจนสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของประเทศและนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับ กองทุนดังกล่าว

แผนภาพที่ 1 ระบบการทำงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ผู้เขียนสารนิพนธ์เข้าไปปฏิบัติงานยังกองทุนหมู่บ้านเป้าหมายนั้น มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาทำความเข้าใจกับเป้าหมายวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินของกองทุนหมู่บ้านและสภาพแวดล้อมโดยรอบ และแนะนำตัวกับประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อสร้างความคุ้นเคย

ขั้นที่ 3 ใช้วิธีสัมภาษณ์เจาะลึกกองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวชี้วัดตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลจาก บร. เอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกต

ขั้นที่ 5 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามประเด็นต่าง ๆ ในบทที่ 3 และบทที่ 4

ขั้นที่ 6 เขียนสารนิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านครั้งนี้ทำให้ได้ประโยชน์ ดังนี้

1) ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินและกระบวนการจัดการกองทุน บ้าน และชุมชนเมือง

2) ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุน การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3) ได้ตัวชี้วัด ความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและแนวทางวัดความสำเร็จในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ระดับหมู่บ้านและชุมชน

4) ผู้ศึกษาได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบได้

บทที่ 2

ปริทัศน์ วรรณกรรม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

กรอบความคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและข้อมูลอื่น ๆ ที่ปรากฏในบทนี้ เป็นหลักวิชาที่ผู้ทำสารนิพนธ์ได้นำมาใช้ในการประเมินครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความถูกต้องและมีความสมเหตุสมผลในทางวิชาการซึ่งได้แบ่งหลักวิชาทั้งด้านเนื้อหาสาระและหลักวิชาเทคนิคการประเมิน ได้แก่

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านเกาะ
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. หลักการประเมินโครงการ รูปแบบการประเมินแบบชีพท์โมเดล
8. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลซึ่งได้แถลงการณ์ต่อรัฐสภาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ เพื่อเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็ก อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาให้หมู่บ้านและชุมชนเมือง มีขีดความสามารถในการจัดระบบการบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวสำคัญจะประสบความสำเร็จได้ ควรประกอบด้วยหลักการสำคัญ 4 ประการคือ

1) ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และสร้างจิตสำนึกของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2) การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้าน

3) การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินตามแนวทางให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

4) การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพกองทุน

1.3 วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้และเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วนและสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

2) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบการบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4) กระตุ้นเศรษฐกิจ ในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

5) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

2) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544, แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2544

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ให้มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นคณะกรรมการคณะหนึ่งมีชื่อย่อว่า กทบ. โดยมีคณะรัฐมนตรีและข้าราชการเป็นคณะกรรมการ นอกจากนี้คณะรัฐมนตรียังแต่งตั้ง

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน 10 คนเป็นกรรมการ และ เลขานุการนายกรัชมมนตรีเป็นกรรมการและเลขานุการ และอาจจะแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คน คณะกรรมการอาจและนำให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งที่ปรึกษาได้อย่างน้อย 3 คน แต่ไม่เกิน 7 คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี เมื่อมีผู้ทรงคุณวุฒิได้รับแต่งตั้งขึ้นใหม่ หรือเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการ นอกจากนี้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิยังพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ในการประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการเข้าประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงครบองค์ประชุม และให้ถือเสียงข้างมาก โดยกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มเป็นเสียงชี้ขาด

คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกองทุน
- (2) กำหนดแผนการจัดการหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และการจัดสรรให้แก่กองทุน
- (3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (4) กำหนดแผนงานและออกระเบียบข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้งและแนวทางการบริหารกองทุน
- (5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหาและจัดสรรประโยชน์ของกองทุน
- (6) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและการบริหารกองทุน
- (7) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินงานตามระเบียบนี้
- (8) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- (9) มีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างส่วนราชการ หรือคณะกรรมการขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงาน

เป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

- (10) รายงานผลดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการรัฐมนตรีมอบหมาย
- (11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะกรรมการรัฐมนตรีมอบหมาย

คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เข้าประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ.2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี หมวดที่ 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ซึ่งสำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- (2) ปฏิบัติงานการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะกรรมการ
- (3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
- (4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
- (5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการ และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
- (6) จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจง และฝึกอบรมการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- (7) พิจารณาเสนอความคิดเห็นต่อคณะกรรมการ ในการพิจารณาการบริหารและจัดการกองทุน
- (8) ให้การสนับสนุนปรึกษาหารือและข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบาย หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- (9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนและรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- (10) รายงานการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ

(11) คำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 มีการแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 คือ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 4 คน

3. แบบคิดค่าธรรมเนียมคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้เป็นไปตามข้อ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ซึ่งกล่าวว่า

1. จะต้องมีการเวียนตามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดเข้าร่วมประชุม
2. การคัดเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

1. เป็นที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในบ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการกองทุน
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยมีอายุ 20 ปี บริบูรณ์
3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนามีความรับผิดชอบเสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
5. ไม่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้น ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก
6. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด
7. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรค สองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2430

ซึ่งการติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จะดำเนินการโดยคณะอนุกรรมการสนับสนุน

4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมือง จึงต้องประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ตามแบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านหรือชุมชน
2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
3. การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง
4. ทุนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
5. แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1,000,000 บาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านเกาะ หมู่ 5 มีดังต่อไปนี้

1. ที่ตั้งกองทุน เลขที่ 8 หมู่ 5 ตำบลไค้งยาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา 30170 โทรศัพท์ 01-9993868 , 01-9670926
2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน
 - (1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้สมาชิก
 - (2) เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินตั้งจะและเงินรับฝาก
 - (3) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกเป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ
 1. เป็นคนมีความซื่อสัตย์
 2. เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
 3. เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข
 4. เป็นคนรู้จักสามัคคี
 - (4) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 1. เป็นคนเรียนเก่ง ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ
 2. เป็นคนเก่งคิด คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา
 3. เห็นคนเก่งงาน ขยันการทำงาน และมีความรับผิดชอบหน้าที่การทำงาน

4. เป็นคนเก่ง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุก ๆ คน

3. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- (1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- (2) เงินกู้ยืม
- (3) ค่าธรรมเนียม
- (4) เงินฝากตั้งจะหรือเงินรับฝาก
- (5) เงินค่าหุ้น
- (6) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- (7) เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันอื่นใด

4. คุณสมบัติของสมาชิก

- (1) เป็นผู้ที่ตั้งบ้านเรือนทำนบกหรือพักอาศัยในบ้านเรือนหลังนั้น ซึ่งอยู่ในหมู่บ้านเกาะ หมู่ 5 เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือนก่อนการจัดตั้งกองทุน และต้องมีอายุครบ 20 ปี บริบูรณ์
- (2) เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
- (3) เป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรง ไม่เป็นนักพรตหรือนักบวชมีความสามารถที่จะประกอบอาชีพที่สุจริตได้และพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- (1) ยื่นคำขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน
- (2) ยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก โดยต้องมีคุณสมบัติของสมาชิก
- (3) คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

6. การหันสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- (3) วิกลจริตหรือหั่นเพี้ยนหรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
- (4) ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของผู้ร่วมประชุม

- (5) จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด
- (6) จงใจปิดบังความจริงอันสมควรแจ้งให้ทราบในในสมัครสมาชิก
- (7) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดจุดประสงค์ที่ระบุไว้
- (8) ขาดคุณสมบัติของสมาชิก

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้สมาชิกผู้กู้นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยยื่นคำขอกู้ต่อคณะกรรมการกองทุนให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ตามวิธีการที่กองทุนกำหนด
2. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวน 20,000 บาทหากเห็นสมควรให้อนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนด ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่อนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวน 50,000 บาท และการอนุมัติเงินกู้ถูกเงินให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสม
3. คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด
4. ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจรรยาบรรณ และสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย
5. กำหนดระยะเวลาชำระหนี้เงินกู้ ให้คณะกรรมการพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้ชำระคืนให้เสร็จสิ้น ภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา
6. ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

7. ในกรณีที่ผู้มามีได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือเมื่อมีหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่าผู้กู้ยืมเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระเต็มจำนวนได้โดยทันที

กรณีของกองทุนหมู่บ้านเกาะมีเกณฑ์สำหรับการพิจารณาเงินกู้ ดังนี้

1. สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้จะต้องทำโครงการเพื่อขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้เงินอย่างชัดเจน
2. ลักษณะโครงการ ต้องเป็นโครงการที่ดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน
3. วงเงินกู้ที่อนุมัติให้สมาชิกรายหนึ่งในวงเงินไม่เกิน 20,000 บาท หากเห็นควรอนุมัติเกิน 20,000 บาท จะต้องเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ต้องอนุมัติไม่เกิน 50,000 บาท

7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพท์โมเดล

1. รูปแบบการประเมินแบบชีพท์โมเดล

จำเนียร สุขหลาย และคณะ ได้สรุป “รูปแบบการประเมินแบบชีพท์โมเดล” ในหนังสือรวมบทความทางการประเมินโครงการ [สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, (บรรณานุกรม, 2544:221-234)] ดังนี้

รูปแบบการประเมินแบบชีพท์โมเดล เป็นการประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ เพื่อจะได้ข้อดี ข้อบกพร่องและประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี แบบจำลองชีพท์โมเดล จะประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. การประเมินสภาวะแวดล้อมหรือบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ และเงื่อนไขที่เป็นจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับสภาพแวดล้อม เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ความเหมาะสมของแผนงานต่างๆ ที่จัดขึ้น โดยดูว่าข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งมักจะประเมินในด้านต่าง ๆ คือ

- (1) ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการ
- (2) ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

(3) การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ เช่น หน่วยงานที่จะช่วยเหลือ เวลา เงินทุน อาคารสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อการประยุกต์ใช้เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ

4.การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินใจและคุณภาพสำเร็จของโครงการ

3. รูปแบบการประเมินแบบซิฟท์โมเดล (นิตา ชูโต,2531)

การประเมินซิฟท์โมเดล เป็นการประเมินที่เน้นการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงการเพื่อเป็นทางเลือกที่เป็นประโยชน์เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยแยกประเภทของการประเมินออกเป็น

- (1) การประเมินสภาพแวดล้อมต่าง ๆ (Context Evaluation) ของโครงการ
- (2) การประเมินปัจจัยนำเข้า(Input Evaluation) โครงการ
- (3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ในการจัดทำปฏิบัติโครงการ
- (4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ที่เกิดจากโครงการ

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์จะใช้กรอบความคิดทฤษฎีในการประเมิน โดยใช้รูปแบบของการประเมินแบบ ซิฟท์โมเดล ดังกล่าวแล้ว

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรรโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้วหรือชุมชนที่ยังไม่ได้รับอนุมัติก็ตาม เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยให้ทุนการศึกษาแก่บัณฑิตเพื่อการศึกษาหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่กำหนดการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยกำหนดให้เน้นนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์ การวิจัยและการประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและพัฒนาชุมชนที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือ ทั้งยังก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และยกระดับการศึกษาแก่ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งทำให้ได้ผล ดังนี้

1. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีกระบวนการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ การติดตามประเมินผลและส่งเสริมการพัฒนา
นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากต่อเนื่อง จากการใช้จ่ายของบัณฑิตที่ได้รับทุนจากโครงการ
การดั่งกล่าว ซึ่งได้รับทุนเดือนละ 6,360 บาท ระยะเวลา 10 เดือน จำนวนผู้รับทุน 74,881
คน
3. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตหลักสูตรการจัดการและการประเมิน
โครงการ จะได้รับประกาศนียบัตรบัณฑิต อันทำให้มีโอกาสหางานง่ายขึ้นและสามารถ
ศึกษาต่อในระดับปริญญาโทได้
4. ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมข้อมูลของหมู่บ้านและ
ชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพในรูปแบบของสารนิพนธ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ แบ่งออกได้เป็น 6 ด้าน เพื่อให้ได้ทราบความจริงทั้ง 4 ประการ คือ บริบทของระบบ, ปัจจัยนำเข้าของระบบ, กระบวนการของระบบ, และผลผลิตของระบบ ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจในการประเมินโครงการ ซึ่งวิธีดำเนินการทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

1. วิธีการประเมินโครงการ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการประเมินโครงการ

วิธีการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านเกาะคือ รูปแบบการประเมินเชิงระบบ หรือ ซิฟท์โมเดล ซึ่งจะประเมินในด้านต่าง ๆ คือ

1. การประเมินสถานะแวดล้อม หรือบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งอยู่รอบ ๆ หน่วยระบบกองทุน ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าทั้งหมดของระบบการบริหารจัดการและของหน่วยระบบกิจการของผู้กู้ เพื่อเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการของทั้งสองหน่วยระบบคือ หน่วยระบบบริหารจัดการกองทุนและหน่วยระบบกิจการของผู้กู้เพื่อเป็นการตัดสินใจในการประยุกต์ใช้และเพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ
4. การประเมินผลผลิต(Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นในหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ และหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย เพื่อตัดสินใจและดูผลสำเร็จของโครงการ

ผู้ทำสารนิพนธ์จะทำการประเมินในด้านต่าง ๆ ตามแผนภาพที่ 1

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านเกาะคือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเกาะซึ่งมีทั้งหมด 97 คน 23 ครอบครั

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชากรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเกาะ ซึ่งแยกตาม อายุ เพศ อาชีพ การศึกษา และผู้รู้ ซึ่งผู้ทำสารนิพนธ์ได้เก็บข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการประเมินในด้านต่าง ๆ

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ผู้ทำสารนิพนธ์ใช้ในการประเมินโครงการสามารถแยกออกเป็นด้านต่าง ๆ ตามวิธีการประเมิน โครงการ คือ

1. ตัวแปรและตัวชี้วัดบริบทและหน่วยระบบการดำเนินการของผู้ดูแลราย ตัวแปรและตัวชี้วัดของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำผู้รู้ ได้แก่

1.1) บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพที่ดิน, ป่าไม้, สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น, สังคม และ เศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรดังนี้

1.1.1) ความยากจนของประเทศ

1.1.2) นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม(SME)

1.1.3) ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

1.1.4) สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

1.1.5) ความเคียดแค้นและการเป็นหนี้สินของประชาชน

1.1.6)บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่น บางคนเรียกว่าความล่มสลายของท้องถิ่น ชนบท

1.1.7) ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

1.2) บริบทระดับท้องถิ่น เช่นสภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน/ชุมชน สภาพเศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งมีตัวแปรตาม บร. 1 ดังนี้

1.2.1) ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

1.2.2) สภาพปัจจุบัน

1.2.3) ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน

1.2.4) ด้านวัฒนธรรม

1.2.5) ข้อมูลด้านอื่น

(1) ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

(2) วัฒนธรรมประเพณีที่เด่น ๆ

- (3) ลักษณะที่เป็นศักยภาพที่ดี
- (4) ลักษณะที่สื่อถึงความไม่เข้มแข็ง

1.3) ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัวของผู้กู้แต่ละราย ประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- 1.3.1) ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว
- 1.3.2) ทรัพย์สินของผู้กู้และครอบครัว
- 1.3.3) หนี้สินธนาคารของผู้กู้
- 1.3.4) หนี้นายทุนนอกระบบของผู้กู้
- 1.3.5) อาชีพหลักของผู้กู้
- 1.3.6) รายได้ของครอบครัว
- 1.3.7) ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ

2. ตัวแปรและตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า

2.1) ตัวแปรและตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำผู้กู้ ได้แก่

- (1) นโยบายของรัฐบาล
- (2) เงิน 1 ล้านบาท
- (3) คณะกรรมการหมู่บ้าน
- (4) เงินที่กู้ยืมจากรัฐ
- (5) ผู้สมัครขอกู้
- (6) บัณฑิตกองทุน

2.2) ตัวแปรและตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ การดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละรายได้แก่

- (1) เงินที่ได้มา
- (2) เงินอื่น ๆ
- (3) สถานที่และวัตถุดิบ
- (4) เทคนิควิธีทำงาน
- (5) กำลังทำงาน
- (6) ประสบการณ์นักศึกษา

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดกระบวนการ

3.1) ตัวแปรและตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบการบริหารและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

- (1) การคัดเลือกผู้กู้

แก่

ได้แก่

- (2) การแนะนำวิธีทำธุรกิจ
 - (3) การรับชำระหนี้
 - (4) การทำบัญชี
 - (5) การช่วยหาตลาด
- 3.2) ตัวแปรและตัวชี้วัดระบบการของหน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละรายได้

แก่

- (1) การทำกิจการถูกวิธี
- (2) การหาตลาดที่ดี
- (3) การหาวัตถุดิบที่ดี
- (4) การทำบัญชี
- (5) การวิเคราะห์ประเมิน

4. ตัวแปรและตัวชี้วัดผลผลิต

4.1) ตัวแปรและตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบบริหารจัดการแนะนำส่งเสริมผู้กู้ ได้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

4.1.1) ผลโดยตรง(Immediate Result) ได้แก่ตัวแปร

- (1) จำนวนผู้กู้
- (2) ยอดเงินให้กู้
- (3) ชื่อเสียงของชุมชน

4.1.2) ผลกระทบโดยตรง(Direct Impact) ได้แก่ตัวแปร

- (1) จำนวนผู้ที่ได้กู้
- (2) จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน
- (3) การขยายกิจการของผู้กู้
- (4) การเกิดกิจการใหม่ขึ้นในท้องถิ่น

4.1.3) ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact) ได้แก่ตัวแปร

- (1) กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็ง
- (2) ท้องถิ่นมีเครือข่ายการเรียนรู้
- (3) ท้องถิ่นมีเครือข่ายการตลาด
- (4) ท้องถิ่นมีภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ
- (5) ท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและความสามัคคี

4.2) ตัวชี้วัดและตัวแปรผลผลิตของหน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้ดูแลราย แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.2.1) ผลโดยตรง(Immediate Result) ได้แก่ตัวแปร

- (1) รายได้เป็นเงิน
- (2) ผู้ดูแลได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ
- (3) ชื่อเสียงของผู้ดูแล

4.2.2) ผลกระทบโดยตรง(Direct Impact) ได้แก่ตัวแปร

- (1) ผู้ดูแลขยายกิจการ
- (2) ผู้ดูแลได้ทำกิจการด้วยเทคนิควิธีที่ดีขึ้นเนื่องมาจากการได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง
- (3) ผู้ดูแลมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4.2.3) ผลกระทบทางอ้อม(Indirect Impact) ได้แก่ตัวแปร

- (1) ผู้ดูแลมีการพึ่งตนเอง
- (2) ผู้ดูแลมีศักยภาพและความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน
- (3) การกลับคืนถิ่นของประชาชน
- (4) ความสมบูรณ์ของครอบครัวในชุมชน

ตัวชี้วัดของโครงการกองทุนหมู่บ้านจะมีความเชื่อมโยงกันของทั้งสองหน่วยระบบ กล่าวคือ ตัวชี้วัดของผลผลิตของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้ดูแล คือยอดเงินให้กู้จะเป็น ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้ดูแลราย และเมื่อผู้ดูแลรายชำระคืนเงินกู้ซึ่งเป็นตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้ดูแลราย ก็จะกลับไปเป็น ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบการบริหารจัดการและส่งเสริมผู้ดูแล

ดังนั้นความสำเร็จของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำเป็นจะต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบ เนื่องจากมีความเชื่อมโยงกัน คือ หากหน่วยระบบบริหารจัดการและแนะนำผู้ดูแล ให้เงินกู้แก่ผู้ดูแลที่มีความสามารถและมีจำนวนเงินมากพอ ก็จะทำให้หน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้ดูแลรายประสบความสำเร็จ และจะทำให้ผู้ดูแลรายมีเงินชำระคืนเงินกู้ซึ่งจะทำให้ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้ดูแลมีมากขึ้นด้วย

เพื่อให้การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ และเพื่อความสะดวกแก่การเก็บข้อมูล จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดตัวแปรและแสดงลักษณะของ คำตัวแปร เพื่อบรรดตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ได้แก่

วัตถุประสงค์ประการที่ 1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ

1.1 การเกิดกองทุน

ตัวแปร

ลักษณะค่าตัวแปร

1. การมีกองทุนหมู่บ้าน	- มีกองทุนอยู่ก่อนแล้วที่กองทุน
	- มีกองทุนขึ้นมาใหม่จากเงินกองทุน 1 ล้านบาท
	- รวมเงิน 1 ล้านบาทสมทบกับกองทุนหนึ่งกองทุนใด
2. การมีความเข้าใจกับกองทุนหมู่บ้าน	- มีความรู้ความเข้าใจ
	- มีบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับกองทุนมาให้ความรู้
3. ทักษะคนที่มียอดกองทุนหมู่บ้าน	- มีความต้องการอยากให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน
	- มีกองทุนหมู่บ้านสามารถพัฒนาอาชีพและรายได้
4. การมีวัตถุประสงค์ของกองทุน	- มีการพัฒนาอาชีพ
	- มีการสร้างงาน
	- มีการสร้างรายได้
	- มีสวัสดิภาพของสมาชิกกองทุน
5. แนวโน้มความเข้มแข็งและการอยู่รอดของกองทุน	- มีผู้สนับสนุนให้เกิดกองทุน
	- สมาชิกในชุมชนให้ความร่วมมือสมัครเป็นสมาชิกกองทุน
6. ยอดเงินในปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้าน	- จำนวนสมาชิกกองทุน
	- จำนวนเงินออมและเงินทุน
	- ยอดเงินเหลือของกองทุน 1 ล้าน

1.2 การมีระบบบริหารกองทุน

ตัวแปร

ลักษณะค่าตัวแปร

1. คณะกรรมการบริหาร	- มีคณะกรรมการบริหารกองทุน
	- จำนวนคณะกรรมการกองทุน
	- มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบกองทุน
2. ระเบียบการบริหารกองทุน	- มีระเบียบการบริหารกองทุน
	- มีการร่วมกันสร้างตามระเบียบ
3. การดำเนินการของคณะกรรมการบริหาร	- มีการประชุมของคณะกรรมการ
	- มีการรับสมัครสมาชิก

4. การตัดเงินกู้

- มีการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน
- มีการรับเงินฝาก
- มีการระดมทุนเงินฝาก
- มีระเบียบการกู้และขอกู้
- มีระเบียบการคิกคอกเบี้ย
- จำนวนผู้กู้ที่ได้รับพิจารณาเงินกู้
- จำนวนผู้กู้ที่ไม่ได้รับการพิจารณาเงินกู้
- จำนวนผู้กู้ที่มีความพอใจกับการพิจารณาเงินกู้
- จำนวนผู้กู้ที่ไม่มีความพอใจกับการพิจารณาเงินกู้
- จำนวนยอดกองทุนสะสมจาก 1 ล้านบาท
- จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับ
- มีการจัดสรรผลประโยชน์อย่างยุติธรรม

5. มีการจัดสรรผลประโยชน์

1.3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

ตัวแปร

ลักษณะค่าตัวแปร

1. มีความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	-	ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
	-	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีการปฏิบัติในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	-	มีการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการบริหารกองทุน
	-	มีนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการประกอบอาชีพของผู้กู้
3. มีความเข้าใจในเรื่องการพึ่งตนเอง	-	ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องการพึ่งตนเอง
	-	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง
4. มีการปฏิบัติในเรื่องการพึ่งตนเอง	-	มีการนำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในการบริหารกองทุน
	-	มีการนำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในการประกอบอาชีพ
5. มีความเข้าใจในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	-	ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น
	-	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
6. มีการปฏิบัติในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	-	มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการ

บริหารกองทุน

- มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการ
ดำเนินกิจการของผู้กู้

1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ตัวแปร

ลักษณะค่าตัวแปร

1. การกระตุ้นให้มีภูมิคุ้มกันกับระดับ
ของกองทุนโดยรวม
 - มีการชี้แนะเรื่องกองทุนให้ประชาชนเข้าใจหลักการ
สำคัญที่ว่ากองทุนหมู่บ้านเป็นของสมาชิก
ทุกคนมิใช่เงินที่รัฐบาลให้ยืม
 - มีความรู้เข้าใจของสมาชิกกองทุนเกี่ยวกับการ
ดำเนิน กองทุนว่าจำเป็นต้องช่วยกันรักษาเงินกองทุน
ด้วยตนเอง
 - สมาชิกเห็น โอกาสในการ ใช้กองทุนที่ถูกต้อง
2. ภูมิคุ้มกันระดับกิจการของผู้กู้แต่ละคน
 - ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบ
อาชีพ โดยไม่กู้หนีจากแหล่งที่ดอกเบี้ยแพง
 - ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบ
อาชีพ โดยใช้หลักการพึ่งตนเองทางเทคโนโลยี
 - ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบ
อาชีพ โดยคำนึงถึงการบริโภคเองและมีตลาดที่
แน่นอน
3. ภูมิคุ้มกันทางสังคมของสมาชิกผู้กู้
 - สมาชิกภายในครอบครัวรับรู้ในการกู้เงิน
 - สมาชิกภายในครอบครัวร่วมกันคิดร่วมกันทำใน
กิจการ

1.5 มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

1. ศักยภาพเดิมของบริบทมีมากน้อยเท่าใด
 - สภาพป่า
 - สภาพของดิน
 - สภาพหนองน้ำ
 - จำนวนของประชากร

- อาชีพครั้งแรกของประชากร
- ถนน
- ไฟฟ้า
- ประปา
- โรงเรียน

2. การดำเนินงานเท่าที่ผ่านมามีศักยภาพในด้านต่าง ๆ

- 2.1 ทุนด้านการเงิน
 - จำนวนเงินกองทุนในหมู่บ้าน
 - จำนวนกลุ่มต่าง ๆ และจำนวนเงิน
- 2.2 ทุนด้านทรัพยากรทางกายภาพ
 - จำนวนและลักษณะประชากร
 - การประกอบอาชีพ
 - สภาพดิน
- 2.3 ทุนทางวัฒนธรรมประเพณี
 - จำนวนวัด
 - การใช้ภาษาพื้นบ้าน
 - มีโบราณสถาน- โบราณวัตถุ
 - มีภูมิปัญญาชาวบ้าน
 - มีประเพณีพื้นบ้าน
- 2.4 ทุนทางปัญญา
 - จำนวนผู้จบการศึกษาระดับต่าง ๆ
 - จำนวนภูมิปัญญาชาวบ้าน

3. มีความเข้มแข็งในการทำกิจการของผู้กู้

- 3.1 การเกษตร
 - จำนวนผู้กู้ที่ดำเนินกิจการอย่างยั่งยืน
- 3.2 ค้าขาย
 - จำนวนผู้กู้และวงเงินกู้ของแต่ละอาชีพ
- 3.3 การบริการในชุมชน
- 3.4 อุตสาหกรรมในครัวเรือน
- 3.5 การลดรายจ่ายพัฒนาอาชีพ
- 3.6 กิจการอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ประการที่ 2 การทราบว่ามีปัจจัยด้านบวกและด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน

2.1 ปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดีในการดำเนินการกองทุน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน	- มีใครบ้างมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนมีจำนวนมากน้อยเพียงใด
2. มีกองทุนเดิมในหมู่บ้าน	- จำนวนกองทุนเดิมในหมู่บ้าน - จำนวนเงินสะสมในหมู่บ้าน
3. มีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน	- จำนวนกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

2.2 ปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหา

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. มีการไม่สนับสนุนในการจัดตั้งกองทุน	- จำนวนผู้ไม่เห็นด้วยในการจัดตั้งกองทุน
2. มีความไม่พึงพอใจในการจัดตั้งกองทุน	- จำนวนผู้ที่ไม่พอใจในการตัดสินใจ
3. ไม่มีเงินผู้พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้ากองทุน	- จำนวนผู้ที่ไม่ยอมส่งเงินผู้พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้ากองทุน

วัตถุประสงค์ประการที่ 3 การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. มีเครือข่ายขององค์กรย่อยภายในชุมชน	- มีองค์กรผู้ประกอบการอาชีพเดียวกัน - มีองค์กรผู้ประกอบการอาชีพเสริมกัน
2. มีองค์กรแหล่งความรู้ที่เสริมการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตในชุมชน	- มีหน่วยองค์กรมาให้ความรู้เรื่องการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต - มีการจัดตั้งองค์กรแหล่งความรู้ในชุมชน
3. มีองค์กรภายนอกชุมชนที่เชื่อมโยงกับองค์กรภายในชุมชน	- มีการจัดตั้งโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ - มีการจำหน่ายหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลที่เชื่อมกับตำบลอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ที่ 4 การค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

8.1 ความเข้มแข็งตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
ความเข้มแข็งของชุมชน	- ลักษณะของค่าตัวแปรใน บร.2
1. มีความสามัคคี	

2. มีความซื่อสัตย์
3. ยกย่องคนทำดี
4. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
5. มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม
6. มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่น
8. มีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กร
9. มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก
10. มีการช่วยเหลือสตรี เด็ก และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส
11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม
12. มีแผนงานชุมชนโดยสมาชิก

8.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะประชาชนในท้องถิ่น

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

ความเข้มแข็งของชุมชน

- ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ การมีส่วนร่วม
ในชุมชนการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การรับฟัง
ความคิดเห็นและผู้นำที่เข้มแข็ง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (บร.) ซึ่งเป็นไปตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตที่กำหนดให้ศึกษากิจการเก็บข้อมูล มีดังนี้

- 1) แบบรายงาน บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)
- 2) แบบรายงาน บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)
- 3) แบบรายงาน บร.3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 4) แบบรายงาน บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติรายเดือน)
- 5) แบบรายงาน บร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 6) แบบรายงาน บร.6 (แบบรายงานการจัดเวทีกลุ่มผู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 7) แบบรายงาน บร.7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์ เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งตามทัศนคติของประชาชน)

- 8) แบบรายงาน บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)
- 9) แบบรายงาน บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)
- 10) แบบรายงาน บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
- 11) แบบรายงาน บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายการณี)
- 12) แบบรายงาน บร.11 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

- 1) การสัมภาษณ์ โดยใช้แบบ บร. ต่างๆ
- 2) การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน
- 3) การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม
- 4) การสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่มีผู้ทำสารนิพนธ์เก็บรวบรวมได้ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ข้อมูลที่เป็นความรู้สึกนึกคิด การให้ความหมายหรือคุณค่าแก่สิ่งต่าง ๆ ตลอดจนค่านิยมและอุดมการณ์ของบุคคล เป็นข้อมูลในแง่วัฒนธรรม คือ เป็นเรื่องของความจริงที่มนุษย์สร้างขึ้นมา เช่น ความรู้สึกภูมิใจ เหยียดหยาม การให้ความหมายกับยศศักดิ์ การมีค่านิยมในการบริโภคสิ่งของหรืออาหารบางชนิด ตลอดจนการมีอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เป็นต้น (สุภางค์ จันทวานิช, 2542) ซึ่งวิธีการหลักที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นวิธีการสร้างข้อมูลสรุปจากการศึกษารูปแบบ หรือข้อมูลจำนวนหนึ่ง

สุภางค์ จันทวานิช, 2542 ได้แนะนำเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นสองส่วน ส่วนแรก คือ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ซึ่งข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เนื้อหา เป็นข้อความบรรยายที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ แล้วจดบันทึกไว้ ส่วนที่สอง คือ การวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย เช่นกัน แต่พยายามทำข้อมูลนั้นให้เป็นจำนวนนับได้ และมักทำกับข้อมูลที่เป็นเอกสาร นอกจากนี้แล้วยังแบ่งขั้นตอนหลัก ๆ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การใช้แนวคิดทฤษฎี และการสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการวิเคราะห์ ซึ่งแนวคิดที่น่ามาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์ชุมชน แนวคิดการวิเคราะห์เครือข่ายสังคม และทฤษฎีโครงสร้างการหน้าที่

2. การตรวจสอบข้อมูล เป็นการตรวจสอบเพื่อหาความเชื่อถือได้ของข้อมูลและการตรวจสอบเพื่อดูความครบถ้วนและคุณภาพของข้อมูล
3. การจัดบันทึกและทำดัชนีข้อมูล
4. การทำข้อสรุปชั่วคราวและการกำจัดข้อมูล
5. การสร้างข้อสรุปและการพิสูจน์ข้อสรุป

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลของโครงการกองทุนหมู่บ้านที่เก็บรวบรวมได้ ผู้ทำสารนิพนธ์จะใช้เทคนิคและขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

ผลการติดตามการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นการรายงานข้อมูลตามกรอบความคิดทฤษฎี ซิปป์โมเดล (CIPP Model) และรายงานตามตามวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ ซึ่งแบ่งได้ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ผลการประเมินบริบทชุมชน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม

ตอนที่ 3 ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจาก โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ตอนที่ 4 สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 4 ประการ อันได้แก่

4.1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อเพียงใด

4.2 เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกและด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุน หรือขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน

4.3 เพื่อทราบว่าได้เกิดองค์การเครือข่ายของการเรียนรู้หรือไม่ จากกระบวนการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

4.4 เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

โดยสภาพความจริงแล้วสำหรับตัวชี้และตัวแปรที่ผู้ประเมิน ไม่สามารถตั้งเกณฑ์หรือการกำหนดค่าได้ว่า ดี หรือ เลว ดังนั้น จึงนำเสนอข้อมูลในสภาพจริง และก็จะแสดงเกณฑ์นั้นอย่างชัดเจนหากตั้งเกณฑ์ของตัวชี้วัดนั้นได้ พร้อมกับการเสนอข้อมูล และเสนอผลการตัดสินใจ

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับประเทศ

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

วิกฤตเศรษฐกิจที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันเป็นปัญหาที่เริ่มสะสมตั้งแต่ พ.ศ. 2530 จากการกู้เงินทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ มาลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และธุรกิจอื่น ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยไม่สามารถหาผลตอบแทนจากการลงทุนกลับมาใช้หนี้ได้ทัน ทำให้เจ้าหนี้ต่างประเทศขาดความเชื่อถือ และไม่ค้ำประกันเงินกู้ รวมทั้งการปรับค่าเงินบาทเป็นแบบลอยตัว จึงทำให้ค่าเงินบาทของไทยลดลงถึง 40% จึงทำให้รัฐบาลต้องสูญเสียเงินสำรองระหว่างประเทศจำนวนมากในการพยุงค่าเงินบาทไม่ให้ต่ำจนเกินไป และหนี้ต่างประเทศก็เพิ่มมากขึ้นตามค่าเงินบาทด้วย ซึ่งในปัจจุบันจากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อเดือนพฤษภาคม 2545 ประเทศไทยมีหนี้

ต่างประเทศถึง 64,141 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นหนี้ของรัฐ 26,739 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเป็นหนี้ของเอกชนถึง 37,675 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเป็นหนี้ของกองทุนเงินกู้ระหว่างประเทศ 1,162 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่เงินสำรองระหว่างประเทศ 1,562,821.6 ล้านบาท

1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นนโยบายที่เกิดขึ้นในสมัยที่นายสุวัจน์ ธิปพิพัฒน์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมการลงทุนและการส่งออก เพื่อนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งนโยบายดังกล่าวประสบผลสำเร็จเนื่องจากทำให้เกิดนักลงทุนในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมาก ทำให้เกิดการลงทุนในธุรกิจประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นปัญหาทำให้เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ จะเห็นได้จากการขึ้นทะเบียนกับกระทรวงอุตสาหกรรมในเว็บไซต์ มีมากถึง 3,000 กว่าราย

1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

การขาดดุลการค้าของประเทศ ต้องประสบกับปัญหาที่มากขึ้นเนื่องจากค่าเงินบาทที่ลดลงถึง 40% จากการปล่อยให้ค่าเงินบาทลอยตัว แต่จากนโยบายของรัฐบาลที่กระตุ้นการลงทุนที่เน้นการส่งออกเป็นหลักทำให้การขาดดุลการค้าของประเทศลดลง จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย ดุลการค้าของไทยเป็นดังนี้ คือ

ตารางที่ 1 ดุลการค้าของไทย ปี 2545 (เดือนมกราคม-พฤษภาคม)

เดือน	ดุลการค้า(หน่วยล้านบาท)
มกราคม	-176
กุมภาพันธ์	479
มีนาคม	394
เมษายน	-265
พฤษภาคม	518

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศไทย

การเกิดวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศไทยส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของประเทศไทยเนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการผลิต ไม่ว่าจะเป็น ไฟฟ้า น้ำประปา ป่าไม้ เป็นต้น ทำให้รัฐบาลต้องหาแหล่งทรัพยากรใหม่เพื่อให้เพียงพอแก่ความต้องการจนบางครั้งก็เกิดเป็นปัญหาความขัดแย้งกันทางสังคม

1.1.5 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้ของประชาชน

วิกฤติเศรษฐกิจที่ประเทศไทยต้องประสบอยู่ ทำให้เกิดภาวะอัตราเงินเฟ้อขึ้น สินค้ามีราคาแพงขึ้น ทำให้ประชาชนต้องประสบกับความเดือดร้อน อีกทั้งการเข้มงวดต่อการปล่อยเงินกู้ของสถาบันทางการเงินและธนาคาร ทำให้ประชาชนต้องกู้เงินจากนอกระบบซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยที่แพง ทำให้ประชาชนต้องมีภาระหนี้ที่เพิ่มขึ้น

1.1.6 ความล้มเหลวของท้องถิ่นชนบท

ความล้มเหลวของท้องถิ่นชนบท เกิดจากการเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจของ ชาวชนบทจึงทำให้ผู้ใช้แรงงานในชนบทซึ่งใช้แรงงานในการเกษตร ต้องย้ายไปใช้แรงงานยัง โรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ในเมือง ทำให้ผู้ที่อยู่อาศัยในชนบทจะเป็นคนชรา และเด็ก

1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าต่างประเทศ

การใช้สินค้าจากต่างประเทศของคนไทย ยังคงเป็นค่านิยมในด้านกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศเป็นผู้ที่มีฐานะปานกลางและผู้มีฐานะสูง ซึ่งมีไม่มากนัก แต่การใช้สินค้าจากต่างประเทศก็ยังมีในปริมาณที่มาก จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย การนำเข้าของประเทศไทยในเดือนพฤษภาคมมีมูลค่าถึง 229,463 ล้านบาท ซึ่งได้จำแนกตามประเภทของสินค้า ตามตารางที่ 2 ตารางที่ 2 ประเภทสินค้าและมูลค่าการนำเข้าของไทยในเดือนพฤษภาคม 2545

สินค้า	มูลค่า(ล้านบาท)
อุปโภคบริโภค	24,408
วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ	61,221
สินค้าทุน	106,015
สินค้าอื่น ๆ	37,809

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น

1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

หมู่บ้านเกาะเริ่มก่อตั้งเมื่อประมาณ 60 ปีที่ผ่านมา โดยมี นายควา เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรกก่อนการเริ่มก่อตั้งหมู่บ้านชาวบ้านส่วนใหญ่จะอาศัยในหมู่บ้านคลองหุดซา แต่เนื่องจากสภาพบ้านเรือนของชาวบ้านที่อยู่ในสภาพพื้นที่ที่เป็นเกาะ คือ มีลำตะคลองไหลผ่านและมีคลองสาขาของลำตะคลองไหลผ่านล้อมรอบจนมีสภาพเป็นเกาะ และเมื่อครอบครัวของชาวบ้านภายในเกาะขยายมากขึ้นทำให้เกิดการแยกหมู่บ้านขึ้นมา อาชีพของชาวบ้านเกาะ ในอดีตส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตร

กรรมเป็นหลัก สภาพของหมู่บ้าน โดยทั่วไปจะเป็นบ้านที่อยู่ห่างไกลกันและมีสภาพเป็นป่าละเมาะ
เล็ก ๆ ไม่มีถนนมีเพียงทางเดินเล็ก ๆ และสะพาน ไม้ในการคมนาคม

ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	บ้านตะคลองแก้ง ตำบล ไค้งยาง อำเภอสูงเนิน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	บ้านคลองพุดซา ตำบล ไค้งยาง อำเภอสูงเนิน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	บ้านตะคลองแก้ง ตำบล ไค้งยาง อำเภอสูงเนิน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	บ้านกุคปลาแข้ง ตำบล โนนคำ อำเภอสูงเนิน

1.2.2 สภาพปัจจุบัน

ลักษณะประชากร

หมู่บ้านเกาะมีประชากรจำนวน 97 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 52.5 ของประชากรใน
หมู่บ้าน กลุ่มอายุส่วนใหญ่จะอยู่ช่วงอายุ 18-50 ปี โดยมีถึง 37 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 ของจำนวน
ประชากรในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นวัยที่ใช้แรงงานเป็นหลัก ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะประชากร

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
-ชาย	46	47.5
-หญิง	51	52.5
2. อายุ		
1 วัน-3ปีเต็ม	8	8.2
3 ปี 1 วัน-6ปีเต็ม	4	4.1
6 ปี 1 วัน-12 ปีเต็ม	6	6.2
12 ปี 1 วัน-14 ปีเต็ม	1	1.2
15 ปี 1 วัน-18 ปีเต็ม	6	6.2
18 ปี 1 วัน-50 ปีเต็ม	37	38.1
50 ปี 1 วัน-60 ปีเต็ม	12	12.3
60 ปี 1 วันขึ้นไป	23	23.7
3. การศึกษา		
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2	2.1
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4	4.2
ปริญญาตรี	2	2.1

ประชากรส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร่ เลี้ยงโคนม และก็มีประชากรบางส่วนที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย เนื่องจากที่ดินทำกินของประชากรส่วนใหญ่ในหมู่บ้านมีปริมาณน้อย นอกจากนี้แล้วประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปยังได้รับสงเคราะห์จากรัฐถึง 8 คน เนื่องจากประชากรที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไปคงกล่าวว่ามีฐานะที่ยากจน ขาดผู้อุปการะ ซึ่งแสดงถึงความยากจนในหมู่บ้าน

แหล่งน้ำในหมู่บ้าน

แหล่งน้ำที่สำคัญที่ใช้ในการอุปโภคและใช้ในการเกษตร คือ ลำตะคลองเนื่องจากแหล่งน้ำดังกล่าวไหลผ่านหมู่บ้าน น้ำจากลำตะคลองมาจากเขื่อนลำตะคลอง ซึ่งจะมีน้ำไหลผ่านลำตะคลองตลอดปี เว้นแต่เกิดภาวะแห้งแล้ง นอกจากนี้แล้วยังมีแหล่งน้ำอื่นในหมู่บ้าน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
บ่อน้ำตื้น	1	ตลอดปี	-
บ่อน้ำบาดาล	-	-	-
สระน้ำ	-	-	-
คลอง	1	ตลอดปี	-
ห้วย	-	-	-
หนอง	-	-	-
บึง	-	-	-
แม่น้ำ	-	-	-
ฝายกั้นน้ำ	-	-	-
เขื่อนกั้นน้ำ	-	-	-
ทะเล	-	-	-

สาธารณูปโภคในหมู่บ้าน

หมู่บ้านเกาะมีสาธารณูปโภคที่สำคัญ คือ

ถนน เป็นถนนคอนกรีตระยะทาง 500 เมตร ถนนลูกรัง 400 เมตร น้ำประปา เริ่มมีใช้เมื่อปี พ.ศ. 2543 โดยเป็นประปาที่ก่อสร้างโดยกรมอนามัย มีประชาชนที่ใช้น้ำประปาจำนวน 10 หลังคาเรือน ชาวบ้านมีไฟฟ้าใช้ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2526

1.2.3 ด้านเศรษฐกิจทั้งหมดหมู่บ้าน

ประชากรในหมู่บ้านเกาะมีพื้นที่ทำกินทั้งหมดประมาณ 340 ไร่ โดยแบ่งเป็นที่นา 180 ไร่ ที่สวน 10 ไร่ และที่ไร่ 150 ไร่ อาชีพของประชากรส่วนใหญ่คือ ทำนา ทำไร่ นอกจากนี้แล้วยังประกอบอาชีพอื่น ๆ อีกคือ เติงโคนม ค้าขาย และรับจ้าง ในหมู่บ้านมีร้านค้า 1 ร้าน ร้านอาหาร 1 ร้าน ผลผลิตของทั้งหมดหมู่บ้าน ได้แก่ ข้าวประมาณ 15 เกวียนต่อปี ข้าวโพคต่อปี ข้าวโพคประมาณ 40 ตันต่อปี อ้อยประมาณ 30 ตัน ต่อปี ซึ่งทั้งหมดหมู่บ้านใช้ปุ๋ย 480 กระสอบต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของแต่ละครอบครัว สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 5 รายได้ต่อเดือนของครอบครัวชาวหมู่บ้านเกาะ

รายได้(บาท/เดือน)	จำนวนครอบครัว
1,000-5,000	16
5,001-10,000	6
10,001-20,000	1
20,001-30,000	0
30,001-50,000	0

สำหรับผู้ที่ยังออกไปขายแรงงานยังต่างถิ่น มีจำนวน 5 ครอบครัว จำนวนผู้ที่ยังไปขายแรงงาน มี 7 คน ส่งเงินกลับเข้าหมู่บ้านประมาณ 200,000 บาทต่อปี

1.2.4 ด้านวัฒนธรรม

วัฒนธรรมที่ชาวบ้านสืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษนั้น ได้แก่วัฒนธรรมตามศาสนาพุทธซึ่งในรอบปีชาวบ้านจะมีการทำบุญประเพณีต่าง ๆ ตามวัฒนธรรมทางศาสนา และที่สำคัญคือ มีการทำบุญกลางบ้านเพื่อสร้างความสามัคคี และเพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้ชาวบ้านอยู่เย็นเป็นสุข

1.2.5 ด้านอื่น ๆ

เนื่องจากหมู่บ้านเกาะเป็นหมู่บ้านที่มีขนาดเล็ก ความสัมพันธ์ระหว่างประชากรในหมู่บ้านจะอยู่กันอย่างใกล้ชิด เป็นเครือญาติกัน ซึ่งทำให้เกิดความสามัคคี และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น ในด้านปัจจัยการผลิต เป็นต้น

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยภาพรวม มีดังนี้

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

1) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า ชาวบ้านมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ว่าเป็นเงินที่รัฐบาลให้มาเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน เพื่อการลงทุนพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่ายโดยให้ชาวบ้านบริหารจัดการกันเอง ไม่ใช้เงินที่รัฐบาลให้ยืม

2) เงิน 1 ล้านบาท พบว่าเป็นเงินทุนที่รัฐบาลให้สำหรับจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ โดยการให้สมาชิกเพื่อนำไปใช้ในการ พัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเกาะได้รับเงินหนึ่งล้านบาท เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2544 ปล่อยกู้ให้กับสมาชิก 30 คน เป็นเงิน 693,000 บาท เงินกองทุนยังคงเหลือในธนาคารออมสินสาขาสูงเนิน จำนวน 307,335.62 บาท

3) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พบว่าการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เกาะ ได้ผู้มีความรู้ความสามารถและมีคุณสมบัติตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (ดังตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกาะ

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	อายุ	ตำแหน่ง	อาชีพ	การศึกษา	คุณสมบัติพิเศษ
1.	นายมานัด เต็งสูงเนิน	52	ประธาน	เกษตรกร	ป.6	ผู้ใหญ่บ้าน
2.	นายชวน จิตสูงเนิน	53	รองประธาน	เกษตรกร	ป.4	-
3.	น.ส.สำเนียง เต็งสูงเนิน	44	เลขานุการ	เกษตรกร	ม.3	สมาชิกอบต.
4.	นายจัด เปล่งสันเทียะ	50	กรรมการ	เกษตรกร	ป.4	-
5.	นายสำราญ สาสูงเนิน	73	กรรมการ	เกษตรกร	ป.4	อดีตผู้ใหญ่บ้าน
6.	นายมานิจ พรหมมี	54	กรรมการ	รับจ้าง	ป.4	-
7.	นางกอน ชวนสูงเนิน	63	กรรมการ	เกษตรกร	ป.4	-
8.	นางปลาทู ทักสูงเนิน	59	กรรมการ	เกษตรกร	ป.4	-
9.	นางละออง เลื่อนสูงเนิน	61	กรรมการ	รับจ้าง	ป.4	-
10.	นางกาถิ่น เปี่ยมสูงเนิน	73	กรรมการ	เกษตรกร	ป.4	-

4) ผู้สมัครขอกู้ พบว่า มีผู้สมัครขอกู้ทั้งหมด 30 ราย และได้รับพิจารณาให้กู้ทั้งหมด ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของกู้ และวงเงินกู้ได้แสดงในตารางที่ 7

2.1.2 ผลการประเมินการระดมทุนการหน่วยระบบ A

1) กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกาะใต้ พิจารณาคัดเลือกผู้กู้จากโครงการที่ผู้กู้เสนอขอู้ และพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการและเมื่อเห็นว่ามีความเป็นไปได้ค่าที่เสนอให้ผู้ขอกู้ดาวน์เงิน (ดังตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ผู้ขอกู้ วัตถุประสงค์การขอกู้และวงเงินกู้ ระยะเวลาการชำระคืน

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	วัตถุประสงค์ขอกู้	วงเงินกู้	ระยะเวลาชำระคืน
1.	นายบุญธรรม จ้วนสูงเนิน	ซื้ออาหาร โคนม	20,000	1 ปี
2.	นายสมศักดิ์ สิทธิสูงเนิน	ทำนา	20,000	1 ปี
3.	นายมานิจ พรหมมี	ทำนา	50,000	1 ปี
4.	นายชวน จิตสูงเนิน	ทำนา	20,000	1 ปี
5.	นางปลาบู่ ทักสูงเนิน	ทำนา	20,000	1 ปี
6.	นางอรุณ เปล่งสันเทียะ	ทำนา	20,000	1 ปี
7.	นายมานัด เคียงสูงเนิน	ทำไร่อ้อย	50,000	1 ปี
8.	นางวิภารัตน์ ถินสูงเนิน	ทำไร่ข้าวโพด	20,000	1 ปี
9.	นางเลี้ยง ถินสูงเนิน	ทำไร่ข้าวโพด	20,000	1 ปี
10.	นายสมเพชร ไพรสนิท	ค้าขาย	20,000	1 ปี
11.	นายขมัด เกตสูงเนิน	ค้าขาย	20,000	1 ปี
12.	นางระอุม กระจ่างงค์	ซื้อเครื่องรีดนม	20,000	1 ปี
13.	น.ส.กัญญา ชวนสูงเนิน	ค้าขาย	20,000	1 ปี
14.	น.ส.อาทิตย์ นอสูงเนิน	ค้าขาย	20,000	1 ปี
15.	นางละออง เตือนสูงเนิน	ค้าขาย	20,000	1 ปี
16.	นายประจวบ สังกสูงเนิน	ทำนา	3,000	1 ปี
17.	น.ส.ยุพิน พรหมมี	ทำนา	20,000	1 ปี
18.	นางถนอม เคียงสูงเนิน	ทำนา	20,000	1 ปี
19.	นางเขื่อน นอสูงเนิน	ค้าขาย	20,000	1 ปี
20.	นางเฉลียว จงสูงเนิน	ทำนา	20,000	1 ปี
21.	นางจุมรี พรหมมี	ค้าขาย	20,000	1 ปี
22.	นางบุญธรรม ทศสูงเนิน	ค้าขาย	20,000	1 ปี
23.	นายชัง กระจ่างงค์	ซื้ออาหาร โคนม	20,000	1 ปี
24.	นายเกาะ โนนสูงเนิน	ทำไร่อ้อย	50,000	1 ปี
25.	นางสุวรรณ ไพรสนิท	ค้าขาย	50,000	1 ปี

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	วัตถุประสงค์ของกู้	วงเงินกู้	ระยะเวลาการชำระคืน
26.	นางลำเจียก จ้วนสูงเนิน	ทำนา	20,000	1 ปี
27.	นายจัด เป่งตันเทียะ	ทำนา	20,000	1 ปี
28.	นางบุญมา เป่งตันเทียะ	ทำนา	20,000	1 ปี
29.	นายสมบุรณ์ ฉวยสูงเนิน	ทำนา	10,000	1 ปี
30.	นายพุง ศรีสุข	ทำไร่	20,000	1 ปี

2) กระบวนการทำบัญชีของกองทุน พบว่า คณะกรรมการทุกคนไม่มีความรู้ความเข้าใจในการทำบัญชี แม้จะได้รับการอบรมและได้รับเอกสารเพื่อศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากราชการ จึงแก้ปัญหาโดยการให้ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเป็นผู้ทำบัญชีให้

3) การช่วยหาตลาด พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกาะ ไม่ได้ทำการหาตลาดให้กับสมาชิกผู้กู้เนื่องจากผลิตผลส่วนใหญ่เป็นผลิตผลทางการเกษตรมีตลาดที่แน่นอนและมีอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง

4) บทบาทของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีบทบาทอย่างมากในการให้คำแนะนำ เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การแนะนำให้ใช้บุคลากรที่กำลังเรียนมาช่วยในการทำบัญชี เป็นต้น

2.1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ผลโดยตรง พบว่า มีสมาชิกยื่นกู้จำนวน 30 ราย ซึ่งได้รับการพิจารณาให้กู้ทั้ง 30 ราย โดยขอกเงินให้กู้รวม 693,000 บาท

2) ผลกระทบโดยตรง พบว่า กองทุนหมู่บ้านเกาะซึ่งไม่มีการระดมทุน เงินทุนตามของหมู่บ้านในรูปของเงินตั้งจะ และการที่จำนวนผู้กู้มีจำนวนผู้กู้จำกัดและไม่มีการพิจารณาเงินกู้เลย แต่ก็ยังทำให้เกิดกิจการใหม่ขึ้นได้แก่ ธุรกิจการค้าขายอาหาร ซึ่งทำให้ได้ขยายกิจการเกิดเป็นร้านค้าที่มีชื่อเสียง

3) ผลกระทบทางอ้อม พบว่า เงินกู้ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกาะพิจารณาให้กับสมาชิกผู้กู้ นั้น เมื่อยังไม่ถึงฤดูกาลผลิตทางการเกษตรผู้กู้อาจจะใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ ทำให้ต้องกู้ยืมเงินนอกระบบมาเป็นทุนในการผลิตใหม่ และเมื่อถึงกำหนดระยะเวลาการชำระคืน อาจจะไม่มีเงินที่จะชำระคืน แต่การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้จะช่วยในการหาตลาดและสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจให้กับหมู่บ้านได้ด้วย

2.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

2.2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะของหน่วยระบบ B พบว่า

1) ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้ดูแลรายนั้นมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมานาน ซึ่งจะเข้าใจขั้นตอนในการดำเนินงานและรู้ถึงปัจจัยการผลิต และมีการหาความรู้เพิ่มเติมจากการพูดคุยปรึกษากับผู้ที่ประกอบอาชีพด้วยกัน และผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน

2) หนี้จากธนาคารและหนี้ในระบบของผู้ดูแลรายนั้นมีในจำนวนที่ไม่มากนัก หนี้ที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ไม่ได้เกิดจากการขาดทุนในการดำเนินงาน แต่หนี้ส่วนใหญ่จะเกิดจากการใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ เช่น การเล่นการพนัน การเล่นหวย เป็นต้น

3) อาชีพหลักและรายได้ของครอบครัวผู้ดูแล พบว่า ส่วนใหญ่อาชีพหลักของผู้ดูแลนั้นจะเป็นอาชีพเกษตรกรรม จะมีรายได้จากการทำการเกษตรไม่มากนัก แต่ครอบครัวของผู้ดูแลส่วนใหญ่จะมีรายได้เสริมจากการรับจ้าง ซึ่งทำให้รายได้ของครอบครัวมากขึ้น

2.2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่า

1) จำนวนเงินที่ได้จากการกู้ยืมเงิน พบว่า จำนวนเงินที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพิจารณาให้ผู้ดูแลนั้นเป็นจำนวนเงินที่มีความเหมาะสม กับการดำเนินในกิจการของผู้ดูแล ซึ่งผู้ดูแลเป็นผู้เขียนเสนอโครงการและกำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้เงิน เพื่อดำเนินกิจการ แต่จำนวนเงินดังกล่าวนั้นเป็นการให้ไปก่อน ซึ่งทำให้ผู้ดูแลอาจจะให้เงินผิดวัตถุประสงค์เนื่องจากยังไม่ถึงเวลาในการใช้เงินตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ อาจทำให้เกิดการกู้เงินจากระบบอื่นมาใช้ในการดำเนินงาน

2) อื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่า ปัจจัยนำเข้าอื่น ๆ เช่น เงินอื่น ๆ เทคนิคการทำงาน กำลังแรงงาน สถานที่และวัสดุค้ำบ นั้นเนื่องจากการดำเนินงานของผู้ดูแลแต่ละรายส่วนใหญ่จะเป็นการทำการเกษตร ดังนั้น ปัจจัยนำเข้าดังกล่าวจึงสามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่นและผู้ดูแลแต่ละรายเองก็มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมานานทำให้สามารถหาวิธีดำเนินการที่ถูกริได้

2.2.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B พบว่า

1) การทำกิจการอย่างถูกริวิธีของผู้ดูแลราย พบว่า การทำกิจการของผู้ดูแลรายจะทำกิจการตามแบบประสพการณ์ที่ได้เคยดำเนินงานมาแล้ว ซึ่งผู้ดูแลรายก็ได้พยายามหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงวิธีดำเนินงานให้ดีขึ้น แต่มีข้อจำกัดในการดำเนินงานให้ดีขึ้น คือ การขาดปัจจัยการผลิตที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องอาศัยปุ๋ยเคมีในการทำการเกษตร

2) การหาตลาดที่ดี พบว่า ผู้ดูแลรายมีตลาดที่แน่นอนอยู่แล้ว คือ ผู้ทำการเกษตรก็มีสหกรณ์ ธกส. โรงเรียน โรงงานน้ำตาล เป็นตลาดสำหรับขายผลผลิต ผู้เลี้ยงโคนมก็มีสหกรณ์เป็นแห่งชาตินั้น ผู้ทำการค้าขายก็มีตลาดเป็นของตนเอง เช่น ตลาดสด โรงเรียน แหล่งชุมชน เป็นต้น ซึ่งตลาดดังกล่าวเป็นตลาดที่ผู้ดูแลรายใช้ในการขายผลผลิตมาเป็นระยะเวลาไม่นาน

3) การหาวัตถุดิบที่ดี พบว่า วัตถุดิบที่ใช้ในการเกษตรส่วนใหญ่ได้แก่ พันธุ์ และปุ๋ยเคมี ซึ่งมีแหล่งจัดหาวัตถุดิบที่ดี คือ สหกรณ์การเกษตร ส่วนโคนมก็มีสหกรณ์โคนม เป็นแหล่งวัตถุดิบที่ดีเช่นกัน

4) การทำบัญชี พบว่า ผู้ดูแลรายไม่เคยทำบัญชีรายรับรายจ่ายเลย จะอาศัยความจำและประสบการณ์ที่ได้เคยทำมาก่อนเพื่อใช้ในการคำนวณต้นทุนและกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน

5) การวิเคราะห์ประเมิน พบว่า ผู้ดูแลรายจะอาศัยประสบการณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ประเมิน การดำเนินการธุรกิจของตนเอง

2.2.4 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B พบว่า

1) ผลโดยตรง พบว่า การดำเนินงานของผู้ดูแลรายจะทำให้ผู้ดูแลรายได้จากกำไรที่เกิดจากการดำเนินงาน ทำให้มีเงินเพื่อใช้ในการเป็นทุนในการดำเนินงานครั้งต่อไป และมีเงินเพื่อใช้ในการใช้จ่าย นอกจากนี้ยังได้ผลผลิต คือ ข้าว

2) ผลกระทบโดยตรง พบว่า ทำให้เกิดกิจการใหม่ขึ้นในหมู่บ้าน คือ ร้านอาหาร นอกจากนั้นยังมีส่วนกระตุ้นให้ผู้ดูแลรายมีการศึกษาเทคนิควิธีใหม่ ๆ มาใช้กับการดำเนินงาน จากการจัดเวทีชาวบ้าน และจากเครือข่ายการเรียนรู้

3) ผลโดยอ้อม พบว่า ผู้ดูแลรายต้องทำการดำเนินการและต้องประมาณการค่าใช้จ่ายในการลงทุน เพื่อเสนอขอู้ ทำให้ผู้ดูแลรายต้องดำเนินการอย่างไร และมีการพึ่งตนเองในการดำเนินงานมากขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ดูแลรายมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืนในการศึกษาเทคนิคใหม่ ๆ ในการดำเนินการจากเครือข่ายการเรียนรู้

3. ผลการประเมินเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้ดูแลราย

การประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้ดูแลราย สามารถจำแนกตามกลุ่มของการดำเนินการได้ 3 กลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตที่ดี สรุปได้ดังนี้

ด้านการปลูกพืช

ปัจจัยนำเข้าที่ดี

- มีพันธุ์ที่ดี
- มีดินดีคือดินที่มีแร่ธาตุอาหารครบถ้วน
- มีน้ำที่พอเพียง

กระบวนการที่ดี

- จัดหาปัจจัยในการผลิตที่มีคุณภาพและราคาต่ำ
- มีวิธีการจัดการที่ดี
- มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

ผลผลิตที่ดี	- ได้ผลผลิตมาก
	- ผลผลิตขายได้ราคาสูง
ด้านการเลี้ยงสัตว์ (โคนม)	
ปัจจัยนำเข้าที่ดี	- มีโคนมพันธุ์ดี
	- โรงเรือนที่สะอาด
	- อาหารที่มีคุณภาพ
	- วัคซีนและยารักษาโรค
กระบวนการที่ดี	- การติดต่อขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่
	- การจัดการที่ถูกต้อง
ผลผลิตที่ดี	- ได้น้ำนมที่มีคุณภาพและปริมาณมาก
	- ราคาน้ำนมสูง
	- มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

4.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พบว่า

4.1.1 การเกิดกองทุน พบว่า กองทุนหมู่บ้านเกาะเป็นเพียงกองทุนเดียวที่มีอยู่ในซึ่งหมู่บ้านซึ่งชาวบ้านมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนเนื่องจากได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ชาวบ้านเห็นว่ากองทุนหมู่บ้านมีประโยชน์ช่วยทำให้มีเงินหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน ทำให้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพและมีการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และมีชาวบ้านสมัครเป็นสมาชิกกองทุนทั้งหมด 58 คน ปล่อยเงินกู้ให้สมาชิกที่สมัครขอู้ 30 ราย วงเงินทั้งสิ้นจำนวน 693,000 บาท เงินกองทุนยังคงเหลือ 307,335.62 บาท

4.1.2 การมีระบบบริหารกองทุน พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกาะที่ได้รับคัดเลือกทั้งหมด 10 คน ซึ่งเป็นผู้ที่ชาวบ้านได้คัดเลือก และมีคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และสมาชิกได้ร่วมกันจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านเกาะเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกองทุน ซึ่งจากการบริหารกองทุนมีผู้ขอกู้เงินจากกองทุนทั้งสิ้น 30 คน และได้รับพิจารณาเงินกู้ทุกคน ซึ่งจะทำให้เกิดกองทุนสะสมที่มีจำนวนเงินมากขึ้นจากการชำระคืนและดอกเบี้ย เพื่อนำมาใช้จ่ายตามระเบียบของกองทุน

4.1.3 การมีการเรียนรู้เพื่อพึ่งตนเอง พบว่า ชาวบ้านมีการแลกเปลี่ยนความรู้และ

ประสบการณ์จากการจัดเวทีชาวบ้านตามกลุ่มอาชีพ ทำให้เกิดการเรียนรู้เพื่อจะ ได้มีการพึ่งตนเองให้มากขึ้น

4.1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า กองทุนหมู่บ้านเกาะมี ส่วนในการสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจให้กับชาวบ้านและชุมชนเมืองเป็นอย่างมาก เนื่องจากดอกเบี้ยที่ต่ำทำให้ชาวบ้านลดภาระในการต้องชำระดอกเบี้ย ทำให้มีเงินเหลือไว้เป็นต้นทุนสำหรับทำกิจการครั้งต่อไป

4.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ พบว่า

4.2.1 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ พบว่า

- 1) ความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำของชาวบ้าน
- 2) ระบบเครือข่ายในหมู่บ้าน
- 3) การทำกิจการจริงตามที่กู้เงิน

4.2.2. ปัจจัยด้านลบ

- 1) การขาดประสบการณ์ในการบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- 2) ขาดกลุ่มหรือองค์กรเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้
- 3) การเล่นการพนัน เล่นหวย

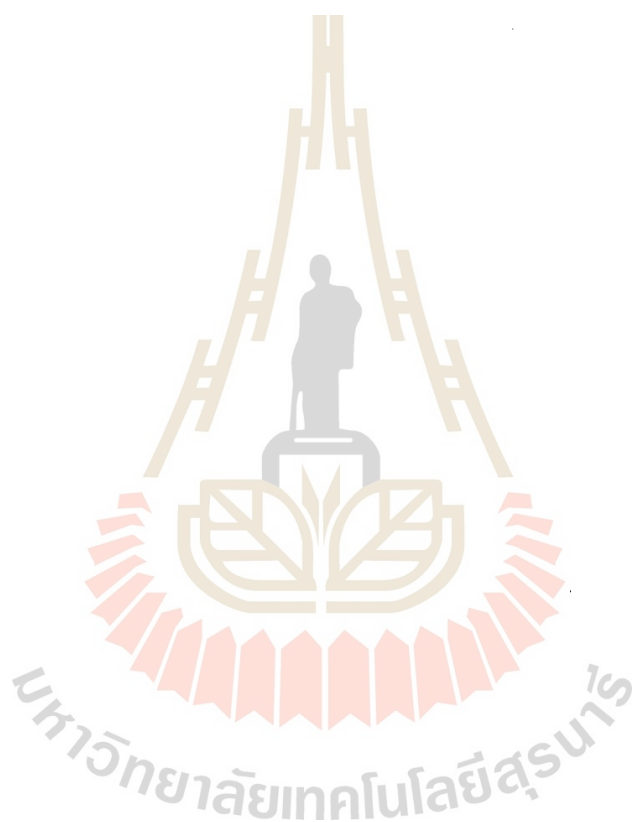
4.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่า หมู่บ้านเกาะเป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก จึงไม่มีกลุ่มหรือองค์กรใดเลย กองทุนหมู่บ้านเป็นกองทุนแรกที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดองค์กรเครือข่ายของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งได้ตั้งขึ้นโดยราชการ ในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารกองทุน และส่งเสริมสมาชิกผู้กู้เงินด้วย

4.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

4.4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พบว่าความเข้มแข็งของชุมชนในหมู่บ้านเกาะจะเริ่มจากครอบครัวที่มีความอบอุ่น 18 ครอบครัว จาก 23 ครอบครัว มีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสโดยมีคนชราที่ได้รับการช่วยเหลือ 8 คน จาก 23 คน ซึ่งเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับชุมชนอื่น นอกจากนี้แล้วชาวบ้านยังมีความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี แต่ขาดการร่วมมือกันในการจัดตั้งกลุ่มองค์กรสมาชิกในชุมชนยกย่องคนทำดีและมีความซื่อสัตย์ เป็นอย่างมาก แต่ขาดการหาความรู้เพิ่มทำให้การตัดสินใจแก้ปัญหาของชุมชนร่วมกันมีน้อย ต้องอาศัยผู้นำที่มีคุณธรรม และมีความยุติธรรมในการแก้ปัญหา

4.4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า ชาวบ้านเห็นว่าชุมชนที่เข้มแข็งจะต้องประกอบด้วย ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ การมีส่วนร่วมในชุมชน

ชน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ของชาวบ้านที่อยู่ในชุมชน โดยมีผู้นำที่เข้มแข็งเป็นแกนนำในการทำให้เกิดองค์ประกอบดังกล่าวที่จะทำให้ชุมชนเข้มแข็ง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านเกาะ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อทราบว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด
2. เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายมีอะไรบ้าง
3. เพื่อให้กระบวนการทำสารนิพนธ์เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กร เพื่อการเรียนรู้ซึ่งมีความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ
4. เพื่อให้ได้ตัวชี้วัด ความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมายและเพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

2. วิธีดำเนินการ

1. ศึกษาทำความเข้าใจกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. ศึกษาสภาพการทำงานของกองทุนหมู่บ้านและสภาพแวดล้อมโดยรวม แนะนำตัวกับประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อสร้างความคุ้นเคย
3. ใช้ชีพชีโมเดล วิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวชี้วัดตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล
4. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลจาก บร. เอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกต
5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ
6. เขียนสารนิพนธ์

3. ผลการดำเนินการ

1. ผลการประเมินบริบทของหน่วยระบบทำให้ทราบว่า บริบทของกองทุนหมู่บ้านเกาะ มีศักยภาพในการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งด้าน สภาพแวดล้อม ประชากร เศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ

2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบทำให้ทราบว่า ปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้านเกาะมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการดำเนินการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเกาะให้ประสบผลสำเร็จ

3. ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ ทำให้ทราบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกาะบริหารจัดการกองทุนตามระเบียบที่ร่วมกันจัดทำ

4. ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบทำให้ทราบว่าจำนวนที่ผู้กู้และได้รับพิจารณาให้กู้จากคณะกรรมการ จำนวน 693,000 บาท ให้กับผู้กู้ 30 รายกำหนดการชำระคืนเงินกู้ 1 ปี

4. อภิปรายผล

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านเกาะ บรรลุทั้ง 5 ข้อ ได้แก่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 กองทุนหมู่บ้านเกาะเกิดจากการร่วมมือของคนในชุมชน และมีส่วนร่วมร่วมกับกิจกรรมของกองทุนหมู่บ้านเกาะ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 กองทุนหมู่บ้านเกาะ มีการจัดทำระเบียบกองทุน และการคัดเลือกคณะกรรมการบริหารกองทุน โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนทำให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในชุมชนเข้ามาบริหารจัดการกองทุน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 กองทุนหมู่บ้านเกาะ เปิดโอกาสให้คนในชุมชนหาความรู้อย่างสม่ำเสมอโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน แต่ยังคงอาศัยความร่วมมือจากภายนอกอยู่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 คนในชุมชนกองกองทุนหมู่บ้านเกาะ จะรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพ เช่น การเกษตร เลี้ยงโคนม โดยเข้าร่วมกลุ่มกันในรูปของสหกรณ์ที่มีการตั้งอยู่แล้ว

วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 คนในชุมชนกองกองทุนหมู่บ้านเกาะ มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและลบ

2.1 ปัจจัยด้านบวก

2.1.1 ประสบการณ์ของคนในชุมชนในการประกอบอาชีพ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันทำให้ปัญหาที่จะเกิดมีน้อยลง

2.1.2 ระบบเครือข่ายที่ใกล้ชิดกันทำให้คนในชุมชน มีการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน

2.2 ปัจจัยด้านลบ

2.2.1 การเป็นลูกหนี้ธนาคารและหนี้นอกระบบ ทำให้เกิดการนำเงินที่นำไปชำระหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดการลงทุน

2.2.2 การขาดประสบการณ์ในการบริหารงานของคณะกรรมการทำให้ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนลดลง

2.2.3 การนำเงินที่นำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะการเล่นกรพนัน การเล่นหวย อาจก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารกองทุน

3. การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้

จากการปฏิบัติงานภาคสนามได้มีการสร้างองค์กรเครือข่ายของกองทุนหมู่บ้านโดยหน่วยของราชการ ในระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อเสริมประสิทธิภาพการดำเนินโครงการ ตลอดจนการเชื่อมโยงกับเครือข่ายองค์กรอื่น ๆ

4. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย

คนในชุมชนจะเน้นที่ผู้นำ เพราะคิดว่าชุมชนจะเข้มแข็ง ได้จะต้องมีผู้นำที่เข้มแข็งซึ่งจะช่วยผลักดันให้เกิดความสามัคคี การร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน

5. ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ คือ

5.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) คือ เกิดการหมุนเวียนของกองทุนหมู่บ้านเกาะเมื่อผู้นำเงินที่กู้ไม่ดำเนินการและมีรายได้ สามารถส่งเงินคืนและดอกเบี้ยคืนมายังกองทุนทำให้กองทุนเติบโตขึ้น

5.2 ผลกระทบโดยตรง(Direct Impact) คือ เมื่อผู้นำเงินที่กู้ไปประกอบอาชีพโครงการที่เสนอขอกู้ทำให้เกิดรายได้ สามารถที่จะพัฒนาอาชีพและสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับครอบครัวและยังปลดปล่อยหนี้สินได้ด้วย

5.3 ผลกระทบโดยอ้อม(Indirect Impact) คือ คุณภาพชีวิตของคนไทยในหมู่บ้านจะดีขึ้น

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกองทุนหมู่บ้านเกาะ

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ควรกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกและการพัฒนาวงเงินกู้ที่ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความไม่พอใจในการคัดเลือกผู้กู้ของสมาชิก

5.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกาะ ควรปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง และปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัดในเรื่องของการให้สมาชิกถือหุ้น การฝากเงินตั้งจะ

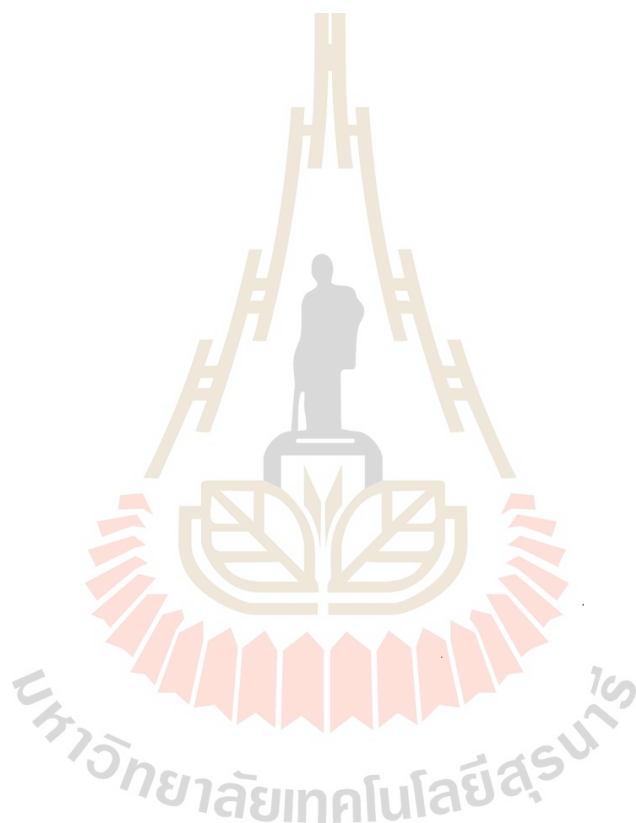
ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 การพัฒนาคัดเลือกผู้กู้ที่ควรพิจารณาจากผู้ที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านและประกอบอาชีพที่สามารถตรวจสอบได้ก่อน

5.3 ข้อเสนอแนะนำผู้กู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน

ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการรวมตัวตั้งเป็นกลุ่มที่มีขนาดใหญ่โดยอาจจะรวมกันทั้งตำบล
ในอาชีพเดียวกัน เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้ และต่อรองในเรื่องปัจจัยการผลิต

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าต่อไปหรือเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ คือ ปัจจุบันเทคโนโลยีและกระแสวัฒนธรรมจากตะวันตกเข้ามามีบทบาทใน
ทุกที่ รวมทั้งในชุมชนด้วย ดังนั้นควรค้นคว้าวิจัยในการเปลี่ยนแปลงตามกระแสวัฒนธรรมที่มีผล
ต่อกองทุนหมู่บ้าน

บรรณานุกรม

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมจัดตั้งและดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, สำนักนายกรัฐมนตรี

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ,สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 แด่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544. สำนักนายกรัฐมนตรี

นิตยา ชูโต. 2531. การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : มาสเตอร์เพรส.

รัตนะ บัวสนธ์. 2540. คู่มือการ เรียนรู้เพื่อการบริหารงาน โครงการอย่างมีประสิทธิภาพเรื่อง " การประเมินโครงการ การวิจัยเชิงประเมิน" กรุงเทพฯ : บ.คอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.

วิทยากร เชียงกูลและคณะ. 2541. วิฤติเศรษฐกิจไทยผลกระทบจากการรับเงื่อนไข IMF และทางออกสำหรับประชาชน กรุงเทพฯ : ประพันธ์สาริน

มหิตล, มหาวิทยาลัย : ตำราประกอบการเรียนการสอน เรื่องการศึกษาเชิงคุณภาพ : เทคนิคการวิจัย ภาคสนาม. นครปฐม.

จุฬาลงกรณ์, มหาวิทยาลัย. 2538. การวิจัยเพื่องานพัฒนา : ประสพการณ์จากภาคสนาม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรชัย พิศาลบุตร. 2538. เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรชัย พิศานบุตร .2541. การประเมินผลโครงการ : หลักการและการประยุกต์. สถาบันพัฒนา
บริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ : เลียงเชียงการพิมพ์

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ). 2544. รวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่
6 ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศุภางค์ จันทวานิช. 2542. การวิเคราะห์ข้อมูลในหารวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศุภางค์ จันทวานิช. 2543. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.